

jako na stranu z této smlouvy oprávněnou. Patřilo-li uhlí, které je předmětem smlouvy, fakticky a výlučně belgické společnosti, nikoli těžarstvu »Bonifác«, jakž zřejmo z úvodu smlouvy, bylo by lze podle vykládací zásady § 914 obč. zák. usuzovati na vůli smluvních stran, že nárok, aby toto uhlí bylo prodáváno Antonínem Sch-em a Rudolfem W-em, měl příslušet belgické společnosti. V každém případě jsou tu pochybnosti a ani z obsahu smlouvy ani z její povahy nelze bezpečně dovozovati, že v ní jest obsažena ona dvojí úmluva, která, jak doličeno, jest nezbytným předpokladem pro smlouvu ve prospěch třetí osoby. Právem má proto odvolací soud za to, že pro právní stanovisko žalobcovo, že jde o takovou smlouvu, není v ujednání mezi belgickou společností s jedné a Antonínem Sch-em a Rudolfem W-em s druhé strany skutkového základu. Tohoto základu není ani v dalším přednesu žalobcově. Jeho tvrzení, že vládní rada W., který jest majitelem všech akcií belgické společnosti, žádal od žalobce jako vnuceného správce těžarstva »Bonifác«, aby spornou smlouvu stornoval, jelikož firma M. byla s placením v prodlení, nemluví ve prospěch právního stanoviska žalobcova. Totéž platí o tom, co v první stolici uváděl o poměru mezi smlouvami ze dne 12. a 13. října 1922 a o úmluvě mezi Antonínem Sch-em a Rudolfem W-em. Ani další přednes žalobcův v první stolici v uvedeném směru nestačí. To, co žalobce uvádí v dovolacím spisu o úmyslu smluvníků, ujednati smlouvu ve prospěch těžarstva »Bonifác«, zejména, že prodávatelé uhlí měli peníze odváděti těžarstvu, nikoli belgické společnosti, že 12. října 1922 se konal mimořádný sjezd těžarstva »Bonifác« ve smyslu §§ 149 a násl. horního zákona, že Antonín Sch. a Rudolf W. měli úmysl smlouvu ze dne 12. října 1922 zrušiti tím, že ujednali smlouvu ze dne 13. října 1922, a že majitel firmy M. věděl, že tato smlouva, která byla prý ujednána na oko, odporuje dobrým mravům, měl přednésti v první stolici. Toto opomenutí nelze doháněti v dovolací stolici (§ 504 c. ř. s.). Za tohoto stavu věci jest souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že žalobce jako vnucený správce těžarstva »Bonifác« není k žalobě oprávněn, jelikož se smlouva ze dne 12. října 1922 těžarstva právně nedotýká. Marně poukazuje dovolatel na smlouvu ze dne 13. října 1922, která nebyla ujednána mezi těžarstvem »Bonifác« a Antonínem Sch-em, nýbrž jen mezi těžarstvem a firmou M. Obsah této smlouvy byl podle protokolu ze dne 25. října 1922, schválen těžarstvem, jehož zájmy žalobce chrání. Ani z této smlouvy nelze tedy aktivní legitimaci žalobcovu dovozovati. Není proto oprávněn v tomto sporu vytýkati, že smlouva ze dne 13. října 1922 je podle § 879 obč. zák. nicotná a že stanovisko žalované pozůstalosti odporuje dobrým mravům. Dovolatel přehlíží, že tvrzením, že smlouva, která podle jeho názoru je podkladem žaloby, je nicotná, sám podkopává půdu žalobní žádosti.

Čís. 8974.

Zřízení poručníka a jeho zmocnění ke sporu o uznání nemanželského otcovství a o výživu jest odklad nepřipouštějícím opatřením ve smyslu

čl. 23 úmluvy s Rumunskem ze dne 7. května 1925, čís. 171 sb. z. a n. na rok 1926.

O určení nemanželského otcovství, nároku nemanželského dítěte na výživu a nároku nemanželské matky proti otci dítěte, platí právní řád státu, jehož příslušníkem jest matka v době narození dítěte. Mají-li otec i matka v době narození dítěte bydliště v tuzemsku, platí zákony tuzemské, pokud jsou matce nebo dítěti příznivější.

(Rozh. ze dne 17. května 1929, Rv I 1003/28.)

Žalobě o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Vzhledem k tomu, že žalobce jest, jsa nemanželským synem rumunské státní příslušnice, sám také rumunským státním občanem, vzhledem k mezinárodní úmluvě mezi republikou Československou a královstvím Rumunským ze dne 7. května 1925, čís. 171/1926 sb. z. a n. a vzhledem k ustanovení § 6 c. s. ř., že k nedostatku procesní způsobilosti, zákonného zastoupení a zvláštního zmocnění ke sporu jest přihlížeti v každém období sporu z úřadu, bylo dovolacímu soudu předem zkoumati, zda žalující poručník byl platně zřízen a zda zmocnění k vedení sporu bylo zdejší okresním soudem platně uděleno. Článek 23. řečené úmluvy ustanovuje, že, nastane-li potřeba zahájit poručenství nad příslušníkem jednoho smluvního státu, který se zdržuje na území druhé strany, učiní o tom úřad této strany neprodleně oznámení příslušnému úřadu poručencovu a omezí se jen na bezodkladná opatření na ochranu osoby a jmění. Předpisu tohoto nebylo sice podle poručenských spisů dbáno, oznámení příslušnému poručenskému soudu rumunskému nebylo učiněno, kteréž opomenutí nutno napravit, avšak ve zřízení poručníka a jeho zmocnění k vedení sporu o uznání otcovství a o výživu nutno spatřovati odklad nepřipouštějící opatření k zabezpečení nedostávající se výživy dítěte, k němuž byl zdejší soud úmluvou zavázán. Není tu tedy ani nedostatku zákonného zastoupení, ani nedostatku potřebného zvláštního zmocnění k žalobě, které by vyžadovaly opatření podle §§ 6 a 7 c. ř. s. Další otázkou, kterou si nejvyšší soud musil sám od sebe položit, jest, podle kterého práva má býti o žalobě rozhodnuto. Jak bylo doličeno ve zdejší rozhodnutí ze dne 9. prosince 1927, Rv I 1850/27, čís. 7601 sb. n. s., jest právní poměr mezi nemanželským dítětem a nemanželským otcem, jsou-li příslušníky různých států, podle své přirozené povahy takovým, že lze najíti důvody pro použití práva toho i onoho státu, a že vyžaduje zvláštního právního pravidla, t. zv. normy kolisní, která by rozhraničila obor práva domácího a práva cizího, a stanovila, kterého práva sluší užiti. Československý právní řád nemá dosud takového před-

pisu. Ve sporých ustanoveních všeobecného občanského zákoníka (§§ 4, 34—38, 300), exekučního řádu (§§ 79—86) a jiných zákonů o mezinárodním právu soukromém nelze najít pravidlo, jehož by aspoň obdobně mohlo být použito při řešení této otázky. To ovšem nemůže být důvodem, by soud rozhodl libovolně. Podle § 7 obč. zák. jest povinen řídit se v takových případech přirozenými zásadami právními, jimi pak jest dnes rozumět příkazy obecného právního přesvědčení, jak se utvořilo pod vlivem domácího právního řádu a v souhlasu s ním za dnešních hospodářských, sociálních a právních poměrů a názorů. Není třeba teprve v souzeném jednotlivém případě zabývat se podrobně těmito zásadami a hledat v nich pravidlo pro řešení sporné otázky. To se již stalo všeobecně a způsobem, zaručujícím plnou objektivnost a spolehlivost. V osnovách zákona o mezinárodním právu soukromém z let 1912 a 1913, jež byly opětovně předmětem zvláštní, za tím účelem odborně sestavené komise, byla sporná otázka rozřešena samostatnou kolisní normou, ta pak byla převzata beze změny jako (§ 36) do návrhu subkomitétu pro revisi občanského zákoníka pro Československou republiku. Navržená norma zní: »Povinnosti nemanželského otce. (1.) O určení nemanželského otcovství, nároku nemanželského dítěte na výživu a nároku nemanželské matky proti otci dítěte, platí právní řád státu, jehož příslušníkem jest matka v době narození dítěte. (2.) Mají-li otec i matka v době narození dítěte bydliště v tuzemsku, platí zákony tuzemské, pokud jsou matce nebo dítěti příznivější.« Toto pravidlo jest pokládati toho času za objektivní doklad všeobecného právního přesvědčení a řídit se jím podle § 7 obč. zák. dotud, pokud sporná otázka nebude upravena pozitivním právním předpisem. V souzeném případě měli žalovaný, jenž jest zdejší státním občanem, i nemanželská matka při narození dítěte a mají dosud řádné bydliště v tuzemsku, platí tedy druhý odstavec uvedené normy, a na se strana žalující sama zdejšího práva dovolává, a bylo o žalobě správně rozhodováno podle pravidel všeobecného občanského zákoníka, aniž bylo třeba zkoumat, zda jest dosud v Bukovině, kam nemanželská matka přísluší právem domovským, platným zákonem.

Čís. 8975.

Byli-li svědci vyslechnuti dožádaným soudem na základě usnesení samosoudce, a napotom byly úkony samosoudce prohlášeny zmatečnými, ježto šlo o spor senátní, nebyly zmatečností postíženy výsledky svědků dožádaným soudem, pak-li při novém jednání průvodní usnesení samosoudce bylo nahrazeno průvodním usnesením senátu téhož obsahu.

(Rozh. ze dne 17. května 1929, Rv I 563/29.)

Žalobě o vydání dítěte bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem mimo jiné z těchto